

A hagyomány kivirágoztatása a Cegléd melletti Csemőben

„A hagyományt nem muzeális, hanem élő, kivirágoztatható anyagnak tekintjük.” Ez volt a jelmondata a Csemőben rendezett honismereti tábornak, ahol 23 ceglédi gyerek és négy felnőtt táborozott 10 napig. A tábor célja az volt, hogy betekintést nyújtson a gyerekeknek a néprajzi gyűjtőmunkába. Közülük hárman a ceglédi Kossuth Múzeum Baráti Körének, a Turini Százas küldöttségnek jóvoltából táborozhattak: a Kör ezer forintot ajánlott és adott erre a célra. A szervezést, a program összeállítását a Kossuth Múzeum munkatársai végezték. A gyerekek három csoportban járták a környező tanyavilágot, hogy összegyűjtsék az idős emberek szokásait, visszaemlékezéseit, a hagyományokat. A csoportok foglalkoztak népi hagyományokkal, ünnepekhez kapcsolódó szokásokkal, a szőlő- és gyümölcsstermesztés ismeretanyagával és családtörténettel. A tíz nap legnagyobb részét a gyűjtőmunka tette ki. Ezenkívül természetesen másfajta elfoglaltság is várt a gyerekekre. Határbejáráson ismerkedtek meg a város környékével, Kocsis Gyula múzeumigazgató értő kalauzolásával. Ellátogattak Ócsára a református templomba, melynek szentélyét az utolsó román és egyben az első gótikus stílusú festménycsoport díszíti. Kevésbé ismert az ócsai tájvédelmi körzet, amely kiváló kirándulási alkalmat jelentett a gyerekeknek. Megismerkedtek a szomszédos tápiószelei múzeummal, a Blaskovich-kúriával is. Innen a hajdani „Só”-úton keresztül Tápióbicskére vezetett a táborozók útja, a hajdani bicskei földvár megtekintésére. Ez az erődítmény fontos védelmi szerepet töltött be a bronzkorban. A gyerekek itt érthették meg igazán: mit jelent a régészek és a múltunkat tisztelő és féltő emberek sokszor magányos küzdelme, egy-egy, hazánk földjének történetét őrző emlékhely megtartásáért. Ez a délután az abonyi református templomban fejeződött be, amelynek XVIII. századi festett kazettái a helyi múlt legrégebbi emlékét őrzik. A Gerje patak partján az egykori település életének töredékeit kutatták a gyerekek Dinnyés István régész vezetésével.

Jött a táborba egy kedves vendég: Marton Pálné Homok Erzsébet versegi parasztasszony, aki eddigi öt könyvében a paraszti lét gyötrelmeiről, a gyerekkor szépségeiről ír. A gyerekeknek is életéről, fiatalságáról mesélt. Ott volt egyik este Király Györgyi népdalénekes, aki a magyarlarlaka területek néprajzi kincseiről mesélt és természetesen a népdalokról is, mert vele együtt énekeltek a gyerekek is, éjszakába nyúlóan.

A táborlakók mindennapi feladata az anyaggyűjtés volt. A tíz nap alatt összegyűjt 20 kazettára való szöveg. És persze a most még nem mérhető és érzékelhető rengeteg tapasztalat, kérdés a gyerekek fejében. Alakulóban levő történelmi tudatuk semmivel sem pótolható élményekkel gazdagodott. Mert a történelemkönyvekben bizony még ma sem a legteljesebb, a legigazibb történelmet olvashatják. Még egy haszna volt a tábornak: jó néhány 60–70 éves ember elmondhatta élete, nemzedéke kudarcait, megaláztatásait, küzdelmeit, s végre egyszer valaki türelemmel és tisztelettel végig is hallgatta.

A munka a tábor végeztével is folytatódik: a gyerekek, akik Cegléd három iskolájából jöttek, mint a honismereti szakkörök tagjai fejezik be a gyűjtött anyag feldolgozását és látják neki az új feladatoknak.

Reznák Erzsébet